

HIS3090

FORDYPNINGSOPPGAVE I HISTORIE

Vår 2017

HIS3090 Fordypningsoppgave –vår 2017

Innhold:

HIS3090 Fordypningsoppgave for bachelorprogrammet i historie.....	3
Krav til oppgaven	4
Temaer for fordypningsoppgaven:	6

HIS3090 Fordypningsoppgave for bachelorprogrammet i historie

Kjære historiestudent,

Du inviteres med dette til informasjonsmøte om HIS3090-oppgaven **onsdag 18. januar fra kl. 12:15 til 14:00 i Arne Næss' auditorium i Georg Morgenstiernes hus.**

Her vil du motta praktisk informasjon om HIS3090-oppgaven samt bli presentert for mulige veiledere og forslag til oppgaver de kan tenke seg å veilede.

Under følger en orientering om oppgaven og forslag til temaer/oppgaver med veiledere.

Du søker om veileder ved å fylle ut nettskjemaet det lenkes til på semestersiden for HIS3090 **innen torsdag 19. januar kl. 23:59.**

<http://www.uio.no/studier/emner/hf/iakh/HIS3090/v17/>

Vi vil også oppfordre dere til å gå på forelesningen om oppgaveskriving **torsdag 19. januar fra kl. 14:15 til 16:00 i Auditorium 3, Sophus Bugges hus.**

Med vennlig hilsen

Odd Arvid Storsveen
programleder

Siri Heslien
førstekonsulent

Viktige datoer og frister i forbindelse med HIS3090-oppgaven:

- 18. januar: Orienteringsmøte
- 19. januar: Forelesning om oppgaveskriving
- 19. januar: Frist for å søke veileder
- 15. mars: Innlevering av 1. utkast av oppgaven til veileder pr. epost
- 26. mai: Innlevering av endelig oppgave i Fronter

Krav til oppgaven

Hensikten med emnet er at du får vist at du er i stand til å arbeide selvstendig under veiledning over lengre tid med et bestemt historisk tema, og at du utvikler evnen til å formulere en problemstilling, avgrense et tema og utforme en sammenhengende og relativt omfattende framstilling og argumentasjon. Du skal også vise at du kan beherske de formelle kravene som gjelder ved vitenskapelige framstillinger, som nødvendige presiseringer av sentrale begreper, bruk av fotnoter, siteringsregler, klarhet i tabeller og figurer, nøyaktig litteraturliste og kildeoversikt. Ved vurderingen vil det trekke ned hvis oppgaven ikke fyller disse kravene.

Oppgaven kan være enten kilde- eller litteraturbasert og omfanget skal være ca. ti normalsider der en normalside består av ca. 2300 tegn (ikke medregnet mellomrom). Hele oppgaven skal da bestå av ca. 23000 tegn (ikke medregnet mellomrom). På oppgavens forside skal du oppgi det totale antall tegn (ikke medregnet mellomrom). Litteraturliste, fotnoter og eventuelle vedlegg kommer i tillegg.

Vi understreker at arbeidet skal være selvstendig. Dersom du skriver av tidligere oppgaver, eller kopierer fra internett, bøker e.l., blir dette ansett som fusk og meldt til Det humanistiske fakultetet for videre forføyninger.

Emnet er normert til ti studiepoeng, dvs. et tredjedels semester. Veileder gir råd om litteratur og arkivarbeid. Er oppgaven litteraturbasert, bør en kunne forutsette at studenten setter seg inn i forskningslitteratur tilsvarende ca. 1000 sider. Er oppgaven kildebasert, avgjør veilederen omfanget av arkivarbeid/kildearbeid og tilrår nødvendig litteratur for å kunne gjennomføre et lite forskningsarbeid. Det forventes samtidig at studenten kan klare å finne fram relevant litteratur på egenhånd, for eksempel ved å søke i Oria, finne fram til den referanselitteraturen i historie (bibliografier, håndbøker) som biblioteket måtte ha og spørre om hjelp i biblioteket.

Fordypningsoppgaven er et selvstendig arbeid, som skrives under veiledning av en faglærer. Hver student har krav på at læreren legger ned fem timers arbeid på hver oppgave; her er også inkludert lesning av utkast. Hver student bør forvente minst tre samtaler med lærer. Samtalene bør finne sted når tema avtales, ved levering av førsteutkast og før endelig innlevering. En del lærere vil holde et seminar for de studentene de veileder for å gi studentene en første innføring i temaene. Studenter som har fått tildelt veileder et tidligere semester samt har fått godkjent innlevering av førsteutkast, har ikke krav på ny veiledning.

Oppgaven vurderes av én sensor, intern eller ekstern. Veileder kan ikke være sensor. Sensor får tre arbeidsuker til å sensurere innleveringen.

Det er obligatorisk å levere et førsteutkast av oppgaven til veileder pr. epost. Dette utkastet må godkjennes av veileder for at endelig versjon av oppgaven skal kunne leveres. Pass derfor på at du tilfredsstiller kravene veilederen din stiller til førsteutkastet. Fristen for å levere førsteutkastet til veileder er 15. mars.

Innlevering:

Frist for innlevering av endelig oppgave er **fredag 26. mai kl. 14:30**. Eksamensbesvarelsen skal leveres i HIS3090s fronterrom i mappen "innlevering av eksamen". Merk at besvarelsene skal leveres i pdf.-format og at det kun skal benyttes kandidatnummer. Navn må ikke påføres, hverken på selve besvarelsen eller filen.

På forsiden av besvarelsen din skal følgende informasjon føres på:
Emnekode, kandidatnummer (ikke navn), eksamensbesvarelsens tittel, institutt (IAKH) og semester, samt totalt antall tegn (ikke medregnet mellomrom). UiO-logo, illustrasjonsbilde og veileders navn er valgfritt, men vi gjør oppmerksom på at eksamensbesvarelsene blir printet ut i svart/hvitt og at flott grafikk i farger gjerne ikke ser så bra ut på sluttproduktet.

Kandidatnummer til emner ved UiO vil dere finne senest tre dager før innleveringsfrist i StudentWeb under "Se opplysninger om deg" og "Eksamensmelding."

Temaer for fordypningsoppgaven:

På de neste sidene følger en oversikt over forslag til noen temaer, samt de faglærerne som veileder HIS3090-oppgaver våren 2017. Det er også mulig å formulere egne temaer, forutsatt at det finnes veileder. Du søker om veileder ved å fylle ut nettskjemaet som ligger på semestersiden for våren 2017.

Antikkens historie

Førsteamanuensis Knut Ødegård. epost: knut.odegard@iakh.uio.no

Det er mulig å skrive fordypningsoppgaver innen en rekke emner fra antikkens historie. I noen tilfeller vil det være mulig å arbeide direkte med originalkilder i oversettelse, i andre tilfeller dreier det seg mer om historiografiske emner. I begge tilfeller kan dette være en utmerket innføring til en senere masteroppgave innen antikken. Nedenfor er noen emner innen romersk historie antydnet, alle bør ytterligere presiseres i samråd med veileder. Det er også fullt mulig å velge andre emner ut fra interesser og forkunnskaper, i så fall anbefales det sterkt å ta kontakt med faglærer.

Tradisjonell religion under republikk og keiserdømme

- Konsulembetet og religion
- Spesifikke religiøse kulturer og ritualer
- De sibyllinske bøkene
- Import av nye guder under republikken
- Lupercal-festen
- Oktober-hesten (*equus october*)
- Det romerske husalteret
- Augustus og Pontifex maximus-embetet

Religionsskiftet i romersk keisertid

- Paulus og jødene
- Keiser Konstantin og kirkebygging

Politikk og administrasjon under republikken

- Dictatorembetet; hvorfor ble det ikke valgt dictatorer på 100-tallet f.Kr.?
- Tribunembetet og folkelig politikk
- Administrasjon av de første romerske provinsene

Keisertid

- Prokonsulembetet under prinsipatet
- Keiser Caligula og Senatet
- Slaver i keiserlig administrasjon

Romersk byliv

- Gatenett og byliv i Pompeii
- Vannposter og vannforsyning i Pompeii
- Offentlige bad i Pompeii og Ostia

Middelalderhistorie

Professor Hans Jacob Orning, e-post: h.j.orning@iakh.uio.no

Professor Jon Vidar Sigurdsson, e-post: j.v.sigurdsson@iakh.uio.no

Ph.D. Beate Albrigtsen Pedersen, e-post: b.a.pedersen@iakh.uio.no

Oppgaver kan skrives innenfor et bredt spekter av tema. Nedenfor nevnes fire prosjekter, men det kan selvsagt også velges oppgaver innenfor andre deler av middelalderen. Det kan grovt sett velges mellom to hovedtyper oppgaver: diskusjon av ulike historikeres syn, eller prøving av en hypotese på et nærmere angitt kildemateriale.

1. Emosjoner, ritualer og politisk kultur i nordisk middelalder

Nyere middelalderforskning har fokusert mye på begreper som politisk kultur, ritualer og emosjoner. Felles for denne tendensen er et ønske om å studere middelalderens politiske kultur som en distinkt annerledes kultur fra vår moderne, samtidig som man vil beholde tanken om mennesker som handlende aktører som har reelle valgmuligheter. Gjennom å se på ulike former for ritualisering, og for hvordan emosjoner spiller inn i politiske prosesser, åpnes det for en utvidelse av det politiske feltet forbi det institusjonaliserte. Mulige oppgaver:

- Kjærlighet, ydmykhet og herskermakt
- Vrede som politisk redskap
- Emosjoner i politikken: kalkulerte eller spontane?
- Politiske ritualer, demonstrativ atferd, symbolsk kommunikasjon
- Synet på «Den andre» i sagaer og myter
- Glede som politisk redskap
- Humorens rolle i norrøn middelalder

2. Borgerkrig, eliter og statsutvikling i Norden, ca. 1050–1250

Dette prosjektet tar for seg borgerkrigene i Danmark, Norge, Sverige og Island på 1100- og første halvdel av 1200-tallet. I Danmark varte borgerkrigene fra ca. 1130 til 1160, i Norge og Sverige fra ca. 1130 til 1240 og på Island fra ca. 1220 til 1264. Dette mønsteret – med sine kronologiske variasjoner – viser at dette ikke bare dreier seg om parallelle prosesser i de nordiske rikene, men også om en tett integrert nordisk utvikling, som også har tydelige forgreininger til resten av Nord-Europa. Av den grunn kan Norden med fordel behandles som *en* region, samtidig som impulser og påvirkning fra Det tysk-romerske riket, Baltikum og

områdene som grenser til Nordsjøen kan trekkes inn i analysen. Aktuelle temaer for oppgaver er for eksempel:

- Borgerkriger i England, deler av Frankrike, eller andre steder i Europa
- Riksgrenser i Skandinavia / Viken og Gøta elv som grenseområder
- Sveriges rolle i de skandinaviske borgerkrigene
- Politisk kultur / ideologi i verker som Gammelnorsk homilieboek, de tidlige norgeshistoriene fra sent 1100-tall, Saxo eller Svend Aggesen
- Skalder som talerør for kongekritikk
- Spott og latterliggjøring som krigstaktikk.

3. Kunnskapssystemer i nordisk middelalder

Dette er et tverrfaglig prosjekt, der historie, norrøn filologi, kunsthistorie og arkeologi inngår. Prosjektet har som mål å studere relasjonene mellom ulike typer kunnskap i Norden (Danmark, Sverige, Norge og Island) i perioden ca. 800-1500. Studiet av kunnskap åpner for en rekke ulike tema og tilnærminger, som for eksempel kunnskapsproduksjon, kommunikasjonssystemer, fortidsbruk, hvordan kunnskap ble brukt til å skape sosiale distinksjoner og tolke verden, møtet mellom det førkristne og det kristne kunnskapssystemet, og hvordan tilegnelse av den kristne kunnskapen endret det nordiske samfunnet.

4. Mentalitetshistoriske tema fra norsk og islandsk middelalder, som for eksempel:

- Vold: I hvilken grad var middelalderen et voldssamfunn, og i hvilken grad gir det mening å snakke om "vold" i middelalderen?
- Ære: Var ære en absolutt verdi som styrte alle handlinger, eller var det mulig å unnslippe æren, eller forholde seg pragmatisk til den?
- Konfliktløsning: Hvordan ble konflikter ført og løst i samfunn der det knapt nok fantes noen sentralmakt som regulerte sosiale forhold? Var det "den sterkeste rett" som gjaldt, eller var "naturlilstanden" mer preget av samarbeid og balanse?
- Hvordan skjedde overgangen fra vennskap til mer upersonlige og ensidige underordningsformer?

Senmiddelalderen

Universitetslektor Ragnhild Martine Bø, e-post: r.m.bo@iakh.uio.no

Ragnhild M. Bø ønsker velkommen studenter som vil skrive om emner fra senmiddelalderen og/eller tidlig moderne tid. Forslag inkluderer, men er ikke begrenset til

- temaer relatert til Hundreårskrigen
- temaer relatert til helgenkult (for eksempel politisk bruk av relikvier)
- før-reformatoriske reformbevegelser (for eksempel om devotio moderna, katarene, tiggerordenene og deres rolle under det vestlige skismaet)

- hoffkultur (nettverk, gavegiving, ideologi, ridderordener)

Renessanse

Førsteamanuensis Elisabetta Cassina Wolff, e-post: e.c.wolff@iakh.uio.no

Utgangspunktet for å skrive en fordypningsoppgave om renessansen er at man forstår begrepet i et bredt perspektiv som omfatter flere sider av Europas utvikling. Religiøse, politiske og kulturelle forhold, samt sosiale og økonomiske forhold, står sentralt i en tolkning av renessansen som Europas vei til moderniteten. Fordypningsoppgavene innenfor dette temaet er hovedsakelig basert på sekundærlitteratur. I noen tilfeller vil det være mulig å arbeide direkte med originalkilder i oversettelse, i andre tilfeller dreier det seg mer om historiografiske emner.

I det følgende vil jeg komme med noen konkrete forslag om en rekke temaer som kan være aktuelle. Jeg vil likevel presisere at jeg står åpen til å ta imot forslag fra selve kandidaten. Det er fullt mulig å velge andre temaer ut fra interesser og forkunnskaper. Det forutsettes at kandidaten uansett velger å drøfte et tema innenfor et spesifikt geografisk område (Vest-Europa).

1. Renessansens ulike tolkninger. Kandidaten vil bli bedt om å utforske og gjøre rede for en eller flere av tolkninger og forskningsteorier som med legitimitet bidrar til forståelsen av renessansen som unik historisk periode i Europas historie. Man skal referere til én eller flere av arbeidene som fra og med 1800-tallet er blitt publisert om betydningen av renessansen. Kandidaten oppfordres spesielt til å se på utviklingen innen forskningen om dette feltet i de siste femti år.
2. Maktsentralisering i senmiddelalder. Politiske institusjoner i overgangen fra byrepublikk til fyrstestat.
3. Borgerskapets ulike sosiale lag i senmiddelalder.
4. Kapitalistisk ånd. Handel og bankvirksomhet i senmiddelalder (for eksempel Medici-dynastiet).
5. Biografi. Adelige kvinners rolle og innflytelse i renessansen (for eksempel Lucrezia Borgia og Catharina de' Medici).
6. Politiske tekster i den historiske konteksten.
7. Renessansen i Norge.

Kobber i tidlig moderne tid. En komparativ studie av arbeid og hverdagsliv i Falun og Røros

Post-doc. Kristin Ranestad, tel: +45 25708065, mail: kristin.ranestad@iakh.uio.no

Foto: Lars Geithe

Vi ønsker velkomne bachelorstudenter som vil skrive om emner knyttet til prosjektet «Kobber i tidlig moderne tid. En komparativ studie av arbeid og hverdagsliv i Falun og Røros.» Prosjektet undersøker utviklingen ved Skandinavias to største kobbergruver i tidlig moderne tid, nemlig Falun gruver i Sverige og Røros gruver i Norge. Disse gruvene produserte og eksporterte kobber til store deler av verden og spesielt Falun fikk en fremtredende posisjon. Men situasjonen endret seg i løpet av 1700-tallet: med den britiske industrielle revolusjonen ble Swansea verdens nye «copperopolis», mens et antall kriger og store sosiale endringer skapte nye og ofte vanskeligere forhold i Danmark-Norge og Sverige.

Prosjektet spør hvordan gruvesamfunnet på Røros og Falun opplevde disse endringene. Vi undersøker gruvedriften, arbeiderne og arbeidsgiverne, og sammenligner Røros og Falun der det er mulig. Men vi går også utover lokalsamfunnene og følger gruvens globale forbindelser og betydning. Prosjektet støtter seg på mikro-historie, nyere globalhistorie, og på sosial, teknologi- og økonomisk historie.

Nedenfor er to temaer og spørsmål i tilknytning til prosjektet, som må presiseres ytterligere i samråd med veileder.

Eksempler på bacheloroppgaver:

- 1) Kobbereksport og handel: hvor ble kobberet eksportert? Hvor var det marked for kobber?

Arkiv: tollister på nett: kobbertollregnskaper (Norge) og Øresundtollen

- 2) Arbeid og hverdagsliv: hvordan var livet på Røros på 1700-tallet?

Arkiv: dagboken til klokkmakeren Børre Hansen Langland (transkribert)

Hvis interessert, ta kontakt med:

Post-doc. Kristin Ranestad, tel: +45 25708065, mail: kristin.ranestad@iakh.uio.no

Tingbokprosjektet

Professor Hilde Sandvik, epost hilde.sandvik@iakh.uio.no, tlf. 22 85 57 41

Er du interessert i 1600- og 1700-talls historie? Da anbefales oppgaver basert på rettsprotokoller, *tingbøkene*, sammenholdt med lover. Tingbøkene for store deler av landet er skrevet av for kortere og lengre perioder (bl.a. Hordaland, Rogaland, Finnmark, Drammen, Solør og Østerdalen, Gudbrandsdalen). Tema kan for eksempel være familie og ekteskap (saker om arv, eiendom m.m.) seksualitet (leiermål), ulydighet mot myndighetene (for eksempel skyssnekt). Se hjemmesiden for Tingbokprosjektet:

<http://www.hf.uio.no/iakh/forskning/prosjekter/tingbok/index.html>

Tolliste-prosjektet

Professor Hilde Sandvik, epost hilde.sandvik@iakh.uio.no, tlf. 22 85 57 41

Et unikt prosjekt med digitalisering av de gamle toll-listene fra 1700-tallet har resultert i en søkbar database, der både import og eksport til og fra Norge lar seg studere i detalj.

<http://toll.lokalhistorie.no/>

Det er mulig å sammenligne havner, tidsperioder, vareslag m.m. Her er noen forslag til tema og mange flere kan tenkes:

- Innførselen av nye kolonivarer på 1700-tallet. om kaffe, tobakk, sukker, rosiner, krydder
- Alkoholimporten til Norge på 1700-tallet
- Tekstilimporten til Norge på 1700-tallet
- Importen av pyntesaker til Norge på 1700-tallet
- Jern eksporten fra Norge på 1700-tallet; kanonkuler eller støpejernsovner?
- Trelasteksporten fra Norge på 1700-tallet
- Eksport av fisk fra Norge på 1700-tallet.

Fattigdom i Oslo

Professor Hilde Sandvik, epost hilde.sandvik@iakh.uio.no, tlf. 22 85 57 41

I samarbeid med Oslo Byarkiv foreslår vi følgende oppgaver. Gode oppgaver har mulighet til å bli publisert på Oslo Byarkivs sider. (se eksempler på artikler skrevet av historiestudenter fra UiO nederst på denne siden: <http://blogg.oslobyarkiv.no/blog/category/prosjekter/fattigdom/>)

Fattigvesenet og arbeidsanstalten

Fattigvesenet er et svært viktig forskningsfelt som spenner fra administrasjonshistorie til sosialhistorie og nyere kulturhistorie.

Debatt om fattigdom

I aktstykkene, eller de ulike kommunestyreforhandlingene fra 1837 og fram til i dag finner man framlegg, saksdokumenter, vedtak og møterefater. Møtene gir innsikt i kommunens praksis og ulike strømninger i samtida. Sak 3/1873 er et eksempel på en sak der spørsmålet om fattigpleie og synet på fattige løftes fram gjennom avslutningen av et flereårig komitéarbeid som blant annet resulterte i Eilert Sundts bok om *Fattigforholdene i Christiania*. Hvem var de ulike aktørene og hvilke syn på fattigdom og fattigforsørgelse kommer fram av diskusjonene?

Fattigvesenets hjemstavnshør, Kristiania

Hjemstavnshør av fattige for årene 1878-1930 er et massemateriale av stor sosialhistorisk verdi. Opp mot 200.000 fattige ble forhørt i Kristiania for å avklare hvem som skulle betale for fattigstøtten. For perioden 1881-1916 finnes det personregister til hjemstavnshørene. Forhørene er tidvis detaljerte og åpner for å undersøke mange problemstillinger knyttet til fattigdom, for eksempel organiseringen av fattigstøtte, årsaker til hjelpebehov, hjemstavnshørrett og tvang, mobilitet, hjemsendingen av svenske innvandrere i Kristiania, ugifte mødre som fødte på fødselsstiftelsen, de fattiges sosiale bakgrunn og yrkesliv.

Fattigvesenets journalsaker, Aker

Tilsvarende finnes hjemstavnssaker for Aker for 1870-1894. De inneholder i større grad enn for Kristiania hjemstavnshør med blant annet rettskjennelser og attester fra arbeidsgivere om hjemstavn som gir innblikk i dragkampen mellom fattigmyndighetene i Kristiania og Aker om hvem som skulle understøtte de fattige. Kildene kan brukes til å undersøke forholdet mellom byen Kristiania og landkommunen Aker der forsørgelsen av de fattige sammen med boligspørsmål var en sentral konflikt fram til sammenslåingen i 1948.

Fattigvesenet, kontoret for utsatte 1, 2 og 3

Fattigvesenet hadde som mål at understøttelsen skulle være så billig som mulig og være minst mulig i form av pengestøtte. En viktig del av understøttelsen var derfor utsetting til privat pleie. I protokollene fra Kontoret for utsatte finner vi innførsler over de bortsatte barna, gamle og sengeliggende, umyndige og sinnssyke. Hvem var de bortsatte, hva var årsaken til bortsettingen og hvor ble de plassert? Kan man se et mønster i sosial bakgrunn, årsaker til understøttelse eller behandling? I enkelte tilfeller finnes det personlige brev, klager eller attester vedlagt. Hva slags innblikk gir de i de understøttedes vilkår?

Beretninger, møtebøker og understøttelsesprotokoller Kristiania og Aker

Enkelte fattigdistrikter fulgte i perioder Elberfeldtsystemet, et reformtiltak der det ble lagt vekt på forebyggende hjelp. Eilert Sundt var en som ivret for denne understøttelsesmodellen. Hvordan ble systemet gjennomført i Aker og enkelte Kristiania-distrikter? Hva slags ulike syn på de fattige kommer fram og hva slags understøttelse fikk de?

Tvangsarbeidsanstalten Prinds Christian Augusts Minde

Tiggere, løsgjengere og drikkfeldige personer skulle med bakgrunn i 1863-loven dømmes til tvangsarbeid. Loven ble erstattet av Løsgjengerloven som ble iverksatt fra 1907. Arkivet fra tvangsarbeidsanstalten inneholder vitneavhør og dommer fra perioden 1882-1906. Kilden gir muligheten til å undersøke myndighetenes praksis ovenfor de som fattigloven anså som uverdige fattige, samt innblikk i de arrestertes egne forklaringer og livsvilkår. Det er mulig å studere praksis over tid eller gjøre grundige undersøkelser av enkeltsaker.

Helserådet (Sunnhetskommisjonen)

Sunnhetsloven (Lov om Sundhedscommissioner og om Foranstaltninger mod epidemiske, endemiske og smitsomme Sygdomme) av 1860 bestemte at det skulle opprettes Sunnhetskommisjoner i alle landets kommuner. Fra 1905 ble kommisjonene kalt helseråd. I disse kommisjonene var både eksperter, representanter fra myndighetene og legfolk representerte, og fra [1931](#) minst én kvinne. Loven overførte myndigheten i helsespørsmål fra politi til offentlige leger, og representerte et paradigmeskifte fra fokus på individet til samfunnsorientering. Arkivet er omfattende og med en rekke ulike avdelinger. Materiale som egner seg til bacheloroppgave kan være:

Kommunens boligtilsyn: Kristiania helseråd/Oslo helseråd, avdeling for bolighygiene (Nanna Broch var ansatt her). Arkivet gir utfyllende opplysninger om boligsituasjonen og da særlig arbeiderstandens boligforhold).

- Prostitusjon (blant annet en historisk rapport 1880, registrering av venerisk syke)
- Sykdom, død etter menighet (område), yrke, alder gir innblikk i sosiale forskjeller og sammenheng mellom sykdommer og dødelighet ift boligforhold, epidemiske sykdommer, spedbarnsdødelighet.
- Matkontroll
- Bedriftskontroller/industrikontroll, inkludert rapporter om omfanget av barnarbeid.

Arbeiderminner

Historikeren Edvard Bull tok initiativ til å intervjuere eldre arbeidere i årene 1950-1962. Intervjuene og innsamlingen av livsløpshistorier av eldre Kristiania/ Oslo-arbeideres minneberetninger var et forsøk på å «korrigere historiens klasseskjevheter» og gi stemme til de som ellers var skriftløse. Kilden er i hovedsak maskinskrevet og inndelt etter yrke. Livsløpshistoriene spenner fra fortellernes barndom til voksne liv og gir muligheter for analyse av ulike perspektiver på barnarbeid, møtet med fattigvesen, sult, sosiale forhold og slektsbakgrunn, samt deltakelse i arbeiderbevegelsen og ulike betraktninger på eget liv.

Offentlighet og ytringsfrihet i Norden 1815–1900

Professor Odd Arvid Storsveen, tlf.: 22858183/97733392, e-post: o.a.storsveen@iakh.uio.no

Førsteamanuensis II Ruth Hemstad, tlf.: 93437312, e-post: r.s.hemstad@iakh.uio.no

Debattene og konfliktene rundt ytringsfrihetens dilemmaer og offentlighetens grenser er ikke av ny dato. I et historisk perspektiv er det grunn til å påpeke at dagens ordninger, med utstrakt ytringsfrihet og en relativt velfungerende offentlighet, er et resultat av kamp, konflikt og gradvise endringer, og at utviklingen verken har vært lineær eller samtidig i de nordiske landene.

Hvilke begrensninger og utfordringer har utviklingen av en friere offentlighet møtt i de nordiske landene? Hvordan og når slo ytringsfrihet gjennom i Norden, hvordan har ytringsfrihetens grenser blitt definert gjennom skiftende tider og regimer, og i hvilken grad og på hvilke måter var ytringsfriheten begrenset til et bestemt segment av befolkningen – den myndige borger? Dette er noen av spørsmålene som skal undersøkes i det nordiske tverrfaglige prosjektet ved Universitetet i Oslo, Offentlighet og ytringsfrihet i Norden, 1815–1900 (treårig prosjekt 2016–2018). <http://www.hf.uio.no/forskning/uio-norden/forskning/forskergrupper/offentlighet-og-ytringsfrihet-i-norden-1815-1900/> Prosjektet er en del av UiO: Norden, et av tre tematiske hovedsatsinger ved UiO. Prosjektet vil undersøke de historiske forutsetningene for fremveksten av ulike offentligheter, og de ulike vilkårene for ytringsfrihet, i de nordiske landene etter 1815 i et internasjonalt perspektiv. Det skal gjøres ved å se på de historiske, rettslige, politiske og kulturelle vilkårene for utviklingen av en friere offentlighet i de nordiske landene gjennom den formative fasen på begynnelsen av 1800-tallet til en gradvis bredere offentlighet mot slutten av århundret.

Følgende temaer kan være aktuelle som 3090-oppgaver:

Stortingsforhandlinger og offentlighet

«Offentlighed er Sjælen i et konstitutionelt Samfund» fremholdt Ole Gabriel Ueland på Stortinget i 1836, for å begrunne utgivelsen av selve debattene, slik de var blitt gjengitt i Storthings-efterretninger 1814–1818, og igjen fra 1836. Hvordan ble offentlighet om debattene, gjennom referater i avisene og gjennom Stortingets utgivelser, diskutert på og utenfor Stortinget i tiårene etter 1814, da Grunnloven fastslo at Stortingets forhandlinger skulle offentliggjøres ved trykken?

Reiseliv og offentlighet

Mange reisebeskrivelse fra Norge på begynnelsen av 1800-tallet fremholder den lesekyndige norske bonden som diskuterer politiske spørsmål. Hvordan behandlet ulike lands reiselitteratur temaer som offentlighet, bokkultur og presse i Norge, og i hvilken grad inngikk reiseskildringene selv i en politisk offentlighet? Er det forskjeller i beskrivelser av slike forhold i Norge, Sverige og Danmark?

Kommisjoner og offentlighet

I en rekke konfliktspørsmål på 1800-tallet ble offentlige kommisjoner nedsatt for å gjennomføre undersøkelser. Flere av disse kommisjonene hadde en påfallende åpen og offentlig karakter. Både medlemmer og mandatet for undersøkelsene kunne påvirkes av opinionen, dessuten var utspørringene offentlige og kunne bli gjengitt og drøftet i tidens presse og andre publikasjoner. I 1827 undersøkte en kommisjon det såkalte teaterslaget i Christiania, i 1829 ble en kommisjon nedsatt i etterkant av Torvslaget på Christiania Torv 17. mai 1829. Forsvarsspørsmål ble også gransket av ulike kommisjoner. Hva slags rolle spilte kommisjonene for offentligheten og borgernes innsyn i politiske og rettslige prosesser? Her er det også aktuelle svenske eksempler.

Utenomparlamentarisk aktivitet og offentlighet

Hvordan brukte foreninger og lag i ytterkant av det etablerte politiske liv offentlige kanaler for å nå fram med sine budskap og i hvilken grad kom de til orde? Hvordan så forholdet mellom utenomparlamentarisk aktivitet og offentlighet ut gjennom ulike deler av 1800-tallet, for eksempel for bondevenner, arbeiderforeninger, skytterlag, kvinneforeninger og stemmerettsforeninger?

De patriotisk-liberale politiske strategene

Jonas Anton Hielm og P.P. Flor var lederskikkelser blant Stortingets mer radikale menn. Begge var fra embetsmanns- og handelsborgerslekter, men henvendte seg til mer eller mindre opposisjonelle bønder for å prøve å skape en større, mer samlet opposisjon. I 1821 klarte de delvis, da «den Flor-Hoelske opposisjon» samlet seg om en felles plattform i pengepolitikken. Men alle slike politiske koalisjoner forble kortvarige, blant annet fordi ideen om partier var svært lite populær på den tiden. Hvordan arbeidet Flor, Hielm og andre gjennom offentligheten, særlig i *Det Norske Nationalblad*, for å samle opposisjonen?

Debatt om lovgivning i Stortinget

Det var et stort behov for å utarbeide nye lover i den nye staten, men arbeidet gikk trått de første 15 årene, blant annet på grunn av en ikke-fungerende lovkomité og et nødvendig fokus på pengepolitikk i Stortinget. Hvordan ble arbeidet med nye lover diskutert i offentligheten? Hvor stort rom ønsket man at det skulle være for representantene med hensyn til å komme med egne lovforslag? Her kan man for eksempel sammenligne ytringer i en moderat opposisjonell avis som *Morgenbladet* med radikale *Det Norske Nationalblad*.

Juridiske diskusjoner om Grunnlovens § 100

Hvordan ble Grunnlovens § 100s mange forbehold og unntak fortolket opp mot det eksisterende lovverket i rettssystemet? Ærekrenkelsesdommene mot redaktører på 1820–30-tallet kan være en aktuell innfallsvinkel.

Aviser, trykkefrihet og offentlighet

Offentlighet og trykkefrihet var et tema som ble ivrig diskutert i pressen i årene etter 1814, da Norge med et slag fikk en politisk offentlighet og en grunnlovsfestet trykkefrihet. Hvordan ble trykkefrihet og offentlighet diskutert i samtidige politiske aviser og tidsskrifter, pamfletter og satiremagasiner? I hvilken grad ble det referert til tilsvarende diskusjoner i skandinavisk og europeisk presse og i andre publikasjoner?

Den utøvende makts informasjon om opposisjon i Norge og Sverige 1815–1856

Rapportene fra stattholderne i Norge 1815–1856 til Carl Johan og Oscar I gir innsyn i hvordan myndighetene overvåket og kartla politisk opposisjon i Norge. I Riksarkivets avskriftsamling finnes rapportene fra Mörner, Sandels, Platen og Løvenskiold. Rapportene til Carl Johan er skrevet på fransk, men de fins også trykt med sammendrag på norsk. Løvenskiolds rapporter til Oscar I er på dansk, og finnes maskinskrevet og snart digitalisert. Oppgaver kan ta for seg rapporter fra en eller flere perioder med politisk uro (1816–1818, 1828–30, 1848–51, 1852–53) og sammenligne beskrivelsene av uroen. Sammenligning med tilsvarende kartlegging av svensk opposisjon er mulig basert på eksisterende svensk historieforskning.

Radikalisme og ekstremisme i norsk politisk kultur

Professor Odd Arvid Storsveen

Tlf. 22858183/97733392, e-post: o.a.storsveen@iakh.uio.no

I vår faggruppe arbeides det med prosjekter knyttet til forholdet mellom radikale grupper til høyre og venstre og utviklingen av en norsk demokratisk kultur. I møtet mellom radikale og til dels ekstremistiske fløyposisjoner og de mer konsensusorienterte flertallsposisjonene i norsk historie har det oppstått flere konflikter som fortjener nærmere studier. Et sentralt spørsmål er i hvilken grad det norske samfunnet har kunnet tolerere og integrere standpunkter og ideer som i sitt innhold nettopp har distansert seg fra flertallets politiske idégrunnlag.

Her angis noen temaer for semesteroppgaver innenfor dette feltet, oppgaver som også med letthet vil kunne videreutvikles til senere masteroppgaver. I første omgang er valgt ut to bare tidsperioder. Men disse vil senere bli supplert med flere, slik at de kan dekke en periode på ca. 150 år frem til vår egen tid.

I: 1880-1920

Venstre-koalisjonen på 1880-tallet utfordret det konservative styret på flere måter utenom selve stortingsvalgene. Et eksempel er skytterorganiseringen i Folkevæpningssamlagene («Rifleringen»), en direkte konkurrent til skytterlagene i den konservativt styrte Centralforeningen for idrett. Hva var forskjellene? I 1893 ble de to skytterorganisasjonene samlet i Det frivillige skyttervesenet, og det første landsskytterstevnet ble arrangert. Hva var bakgrunnen?

Venstre utviklet også en tradisjon med store folkemøter og demonstrasjoner. Dette var forholdsvis nye politiske virkemidler som kunne virke skremmende på mer konservative samfunnsborgere. Hvordan ble disse omtalt i den konservative pressen?

Samtidig oppstod en splittelse mellom de mest radikale i Venstre og Sverdrup-fløyen, noe som bl.a. kan studeres i den moderate avisen *Kristianiaposten*, med radikaleren Per Sivle som redaktør. Men Per Sivle utga også den første radikale norske arbeiderromanen *Streik* (1891). Hvordan var mottakelsen og kritikken av denne boka?

Den ultra-nasjonalistiske og anti-unionistiske agitasjonen hadde sitt sentrale presseorgan i *Den 17. mai*. Men også den sosialistiske pressen er interessant, f.eks. ungdomsorganisasjonens blad *Klassekampen* (stiftet 1909). En viktig del av den sosialistiske ungdomsbevegelsen før 1. verdenskrig var dessuten anarkister og anarkosyndikalister. Hvordan forholdt disse seg til attentater, bombekasting og andre voldsaksjoner i samtiden?

På høyresiden var det i stor grad snakk om reaksjoner mot den sterke fremveksten av radikalisme og sosialisme i denne perioden. I 1891 ble Yngre Konservative Forening (YKF) etablert, med avisen *Ørebladet* som støttespiller. Etter 1905 fikk slike konservative, anti-parlamentariske strømninger mange uttrykk, ofte i form av tilslutning til autoritær elitisme. Eksempler på dette finnes bl.a. i avisen *Tidens Tegn* og hos populære journalister og forfattere som Nils Kjær, Sven Elvestad og Edle Hartmann Schjødt («Sfinx»).

II. 1965-1990

Det er allerede forsket en del på SF/SV og på den norske ml-bevegelsen i denne perioden, men mye gjenstår. Andre og til dels mer ekstreme venstregrupper er imidlertid svært lite undersøkt. Det gjelder bl.a. Marxist-leninistisk Front (MLF), Kommunistisk Arbeiderforbund (KA), Kommunistisk Universitetslag (KUL), Kommunistforbundet, Oktobergruppa (trotskister) og anarkistiske grupper, bl.a. miljøet rundt avisen *Folkebladet*.

Med unntak av agitasjonen mot USAs krigføring i Vietnam (Solkom, Vietnambevegelsen) har heller ikke de venstreradikale «frontene» i Norge vært gjenstand for mye forskning. På 1970-tallet gjelder det bl.a. Chilekomiteen, Irlandsfronten, Irlandskomiteen, Palestinafronten, Palestinakomiteen, streikestøttekomiteene, Antifascistisk Komite (AFK), og på 1980-tallet Ungmob og Blitz-miljøet, med bladet *Smørस्या*.

Det skriftlige materialet fra alle disse grupperingene er ganske omfattende og relativt lett tilgjengelig. Det vil også være mulig å intervju tidligere aktører.

Fra høyresiden finnes interessant stoff i *Anders Langes Avis* («Hundeavisen») og fra miljøet rundt Anders Lange («Hundeguttene»), dessuten fra Komiteen for Sørøst-Asia, som støttet USA i Vietnamkrigen, og fra Moderat Ungdom (utbrytere fra Unge Høyre). Mer obskurt materiale fra nyfascistiske og «nasjonalistiske» grupper er heller ikke undersøkt i særlig grad.

Fascisme

Førsteamanuensis Elisabetta Cassina Wolff, e-post: e.c.wolff@iakh.uio.no

Fascisme er et begrep og et historisk og politisk fenomen som stadig vekker interesse blant akademikere, men også blant det store publikum. Uenigheten rundt definisjoner og tolkninger er stor, avhengig av hvilken metode og tilnæringsmåte man velger. Det er denne uenigheten som fører også til et vist misbruk av begrepet. Noen refererer til fascismen som et overnasjonalt fenomen, med det mål å finne et minste felles multiplum og for å komme til en modell eller en kategori. Andre ser fenomenet som avhengig av tid og sted (Europa i mellomkrigstiden). Noen andre velger den komparative metoden som tar i betraktning flere historiske erfaringer (i Europa og andre steder i verden, før eller etter andre verdenskrig). Enkelte ser først og fremst på prototypen, det vil si det italienske regimet under Mussolini fra 1922 til 1945 (Fascismen).

En videre utfordring ligger i den teoretiske forskjellen mellom på den ene siden fascisme og høyreekstremisme, og på den andre høyrepopulisme og høyreradikalisme. Europas historie i det 20. århundret, både før og etter 1945, har gitt oss flere eksempler på enten regimer eller bevegelser/partier som har stilt seg kritiske eller i opposisjon til det liberale parlamentariske demokratiet forankret i egalitærisme og pluralisme.

En kritisk analyse av den historiske fascismen i mellomkrigstiden er utgangspunktet for fordypningsoppgavene som foreslås i det følgende. Ut fra enkelte begivenheter og forhold, er det ønskelig at kandidaten nærmer seg forståelsen av ulike tolkninger og teorier rundt diktaturene i Europa i perioden 1919-1945 som gir grunnlag for debatten rundt fascismen som et bredere fenomen enn det italienske. Samtidig åpnes det til fordypningsoppgaver som vil undersøke fascisme også i tiden etter 1945.

Nedenfor følger noen forslag til emner innenfor dette temaet. Det er mulig å modifisere disse i samråd med veileder:

1. Fascisme: ulike tolkninger. Kandidaten vil bli bedt om å utforske og redegjøre for en eller flere av tolkninger og forskningsteorier som med legitimitet bidrar til forståelsen av fascismen. Man skal referere til arbeidene som fra og med 1920-tallet er blitt publisert om tolkninger av fascismen som ideologi eller regime. Kandidaten er spesielt oppfordret til å se på utviklingen innen forskningen om dette feltet i de siste tretti år.
2. Fascisme, høyreekstremisme, høyreradikalisme og høyrepopulisme: begrepsforklaring og analyse.
3. Krise av demokratiet. Overgangen fra det liberaldemokratiske systemet til diktaturet i flere europeiske land etter første verdenskrig og etter Wall Street-krakket.
4. Neofascisme og/eller høyreradikale partier i Europa etter 1945. Forhold mellom politisk praksis i parlamentet og radikal (antidemokratisk og antiegalitær) tenkning. Utenomparlamentariske grupperinger og lederfigurer.
5. Fascistisk ideologi i Europa i konstant utvikling. Ulike strømninger i ulike kontekster. Tematisk kontinuitet og/eller diskontinuitet mellom historisk fascisme i mellomkrigstiden og neofascisme i etterkrigstiden.
6. Terrorisme på 1970-tallet i regi av høyreekstreme grupperinger.

Kandidaten skal utdype seg i ett spesifikt tema begrenset til én nasjonal kontekst. Fordypningsoppgavene innenfor dette temaet er hovedsakelig basert på sekundærlitteratur, men primære kilder oversatt til engelsk er også tilgjengelige. Hvis kandidaten behersker språket som er aktuelt for landet under undersøkelse, vil det bli et pluss å kunne lese kildene på originalt språk.

Norsk okkupasjons- og krigshistorie, bakteppe, forløp og etterspill

Kontaktpersoner: Direktør og professor Guri Hjeltnes, HL-senteret, e-post: guri.hjeltnes@hlsenteret.no eller fagadministrativ rådgiver Carl Emil Vogt, e-post: c.e.vogt@hlsenteret.no

Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret) er et forsknings-, dokumentasjons- og formidlings-senter med fokus på Holocaust og andre folkemord, og på minoriteters vilkår i moderne samfunn.

HL-senteret holder til i Villa Grande på Bygdøy, og har en egen forskerstab i tillegg til mastergradsstudenter og doktorgradsstipendiater tilknyttet forskjellige prosjekter. Forskningen omfatter blant annet emner innen norsk okkupasjonshistorie og europeiske okkupasjonsregimer; antisemittisme; nazisme, minoritetsforskning og sammenlignende studier av folkemord.

HL-senteret har siden 2013 undervist på Institutt for arkeologi, konservering og historie. Kursene er knyttet til norsk okkupasjonshistorie, til nazismen og 2. verdenskrig, herunder antisemittisme, forfølgelse av minoriteter og folkemordet på jødene og overgrepene på norske rom. HL-senteret vil bidra med å legge til rette kilder, og gi adgang til vårt forskningsbibliotek. Senteret kan også i perioder tilby arbeidsplass på leserom for studenter.

HL-senterets bibliotek er et ressurs-senter for litteratur og dokumentasjon innen forsknings- og formidlingsvirksomheten ved senteret. Samlingen omfatter bøker, tidsskrifter, film – lyd og musikkopptak, databaser samt mindre privatarkiver. Biblioteket er åpent for alle.

Studenter som allment er interessert i de felt HL-senteret arbeider med, kan kontakte direktør Guri Hjeltnes eller fagadministrativ rådgiver Carl Emil Vogt.

The Age of World Wars and the History of Genocide

Kim Christian Priemel (Førsteamanuensis)

20th Century European History; History of World War II; Holocaust and Genocide Studies; 20th Century Social and Economic history; Labour History

The twentieth century is rightly infamous for assembling two world wars, the so-called Cold War and various genocides, ranging from the massacres in colonial Africa and the Armenian case in 1915 to “ethnic cleansing” in Ex-Yugoslavia in the 1990s, with the Holocaust as the most widely known example. The question if and why the century was particularly violent, which causes contributed to protracted conflicts, and what these say about modernity have preoccupied historians over the past seven decades while the complexity of these processes vexes researchers to the day: the Holocaust, for instance, showed very different dynamics in different places at different times, evidently involving different protagonists and often defying easy categorisations. Likewise, the question whether or not Germany and Austria “caused” World War I still invites heavy controversies.

I welcome papers on any issue falling within this broad thematic field, ranging from case studies of individual conflicts – say, the links between colonial rule and genocide, the German occupation in the two world wars, or the dissolution of Yugoslavia and the ensuing conflict(s) – to broader questions which tackle themes such as the history of state sovereignty,

territoriality, concepts of modernity and rationality. Research on post-conflict strategies such as compensation, restitution, reconstruction, criminal trials of perpetrators, reconciliation, etc., is also invited. Suggestions from students are highly encouraged, and I will be happy to discuss your ideas and help you develop them.

Modern Business and Labour History

Kim Christian Priemel (Førstemanuensis)

20th Century European History; History of World War II; Holocaust and Genocide Studies;
20th Century Social and Economic history; Labour History

If the 2008 financial crisis has had any positive effects at all, it may be the fact that it has rekindled interest in the history of capitalism. Over the past years many books have been published questioning the – possibly alleged, possibly real – hegemony of neo-liberalism and depicting the flaws within so-called free market economies. Such questions, however, require profound research into the workings of capitalist economies. This can be done on the usually macro-historical level of historically-minded economists or with a micro-historical methodology that is of particular interest to historians. Why are companies established, how do they operate, and why do they succeed or fail? Which decisions are being made by whom? How do management and the workforce interact? What does labour actually mean in different historical contexts? And how do enterprises interact with other spheres of society – politics and culture, sport and law, etc.?

Papers may deal with the histories of individual companies, with industries from shipbuilding to book publishing, with trade unions, or with matters of consumption. Analyses of lobbying practices or corruption scandals are as welcome as those of technological innovation and advertisement strategies.

Modern Legal History

Kim Christian Priemel (Førstemanuensis)

20th Century European History; History of World War II; Holocaust and Genocide Studies;
20th Century Social and Economic history; Labour History

Legalisation is one of the big secular trends of the modern age: the scope of what is covered by legal procedure has been continuously growing over the past 300 years. This is particularly important as the law is the means by which societies both describe what they want to be and what they actually are. Constitutions define whether or not states are republics, democracies, monarchies, etc., whereas criminal codes determine what is deemed illegal (and thus illegitimate) while also showing that not everyone adheres to these definitions: murder is outlawed in all states but the fact that there are murder trials shows illustrates the gap between aspirations and facts. Still, not everything that is deemed illegitimate, illegal, or merely dangerous, is also illegal. And not everything that is illegal is necessarily criminal. In other words, the law is always the product of social negotiations and therefore a mirror of society. As such it is of acute interest to historians. Analysing parliamentary debates on law-making or international treaties which do the same beyond nation states, looking at criminal or civil proceedings in the courtroom, or tracing the genesis of arguments in the works of legal scholars help us understand how societies conceive of themselves. Students are invited to come up with ideas of their own – e.g., the debates about decriminalisation of abortion, post-World War II trials of so-called collaborators, the internationalisation of environmental law, etc. – and to develop them further with my help.

Global migrasjon og sammensatte samfunn

Professor Knut Kjeldstadli, tlf.: 22 85 82 38, e-post: knut.kjeldstadli@iakh.uio.no

Vandring er ikke et nytt fenomen; mennesker har vandret så lenge de har funnes. Men omfanget har økt i moderne tid. Sjøl om ikke mer enn to-tre prosent av menneskeheten bor utafor opphavsstaten, preger migrasjon både de samfunnene migrantene vandrer inn i og migrantene sjøl. Studiet av migrasjon reiser en rekke spørsmål: Hvorfor har mennesker dratt fra opphavsstedet – etter invitasjon, på leiting etter arbeid eller på flukt? Hvordan er de blitt møtt av de ulike historiske statenes innvandringspolitikk – og av internasjonale rettsregimer og avtaler? Hvordan har befolkningen sett «de andre» – innen landet og i andre deler av verden? Hvordan har møtene vært mellom nykommerne og dem som har bodd i området fra før? Hvilke bidrag har immigranter hatt med seg til mottakerlandene? Har det funnes en egen politikk rettet mot innvandrere og minoriteter? Hvordan har utviklingen vært over tid, både når det gjelder de historiske innvandrernes sosiale plassering og hvorvidt de har opprettholdt seg sjøl som egen gruppe.

Sjøl om det etter hvert har vært forsket en god del i dette feltet, står mange mulige temaer igjen, som:

- Partienes ekskludering/inkludering av minoriteter
- UDI, IMDI, UNE og andre statlige etater i «innvandringsfeltet» og i «inkluderingsfeltet»
- Asylbevegelsen innen den norske kirken
- Eksplisitt og implisitt nasjonsforståelse i skolen – i ulike land
- Oslo kommunes integreringsarbeid
- Strider om etablering av flyktningmottak
- Fremmedarbeiderforeningen på 1970-tallet
- Oslo-industrien og 1970-tallets «fremmedarbeidere»
- Akademia og ansatte med ikke-norsk landbakgrunn
- Innvandreres livshistorier som en inngang til å fortelle innvandringshistorien «innenfra og nedenfra»
- Indre offentligheter: foreninger, institusjoner og massemedia i i innvandrer miljøer
- Undervisning og kulturformidling i innvandrergrupper som tamiler og sikher
- Nasjonale organisasjoner blant innvandrere
- «Advokatorganisasjoner» for innvandrere, som SEIF, NOAS, Anti-rasistisk senter
- Morsmålsundervisning og morsmålslærere
- De katolske menighetene i Oslo – flernasjonale smeltedigler?
- Ulike feminismer i offentligheten
- Sjøfolk på norske skip
- Utvandring fra Norge: Spania, USA, Sverige

Jeg veileder dessuten gjerne oppgaver fra arbeidslivets historie eller om sosial bevegelse og folkelige organisasjoner. Og jeg kan veilede i diverse temaer innen feltet sosial og kulturell historie i det 20. hundreåret.

The History of Humanitarianism

Associate professor Daniel Roger Maul: daniel.maul@iakh.uio.no

During the entire 20th century humanitarian aid operations have been an increasingly important reality of international life as well as a permanent presence in public debates in many countries. Both as a historical phenomenon and as a discourse humanitarianism reflects processes of globalization and webs of relationship between states and non-state actors around the globe. Historians of humanitarianism can approach this phenomenon with a set of basic questions: Why do people help other people across borders in a given historical context? What role do individual or group-specific motives play in relation to the structural conditions under which aid is rendered? What significance can we attach to cultural, political or socio-economic factors, to religious and secular thinking? A broad set of historiographical methodology ranging from social and cultural to global and transnational history approaches can be applied in order to answer these questions. In doing so the history of humanitarianism relates to many other fields of historical interest: the role of religion in modern societies, the history of imperialism, decolonization and the post-colonial relationship between the “West” and the “Global South”, the role of mass media etc. Potential thesis projects can accordingly be developed from a broad range of fields, they can focus among other topics on single aid operations, on organizations or institutions etc.

- The Biafran War in Norwegian newspapers
- The Norwegian Red Cross during the Second World War
- Islamic Relief
- The Nordic countries and anti-apartheid in the UN

Neither the list of potential topics nor the fields of possible supervision is meant to be comprehensive. I am happy to accept thesis proposals from other areas related to my broader fields of expertise which are located in the area of global and international history, the history of international organizations, the history of transatlantic relations, of decolonization and the history of international peace movements, of (social) human rights and development. Students are invited and should feel completely free to approach me with their own proposals and ideas. 2017 language of supervision and writing will be English.

Nyere amerikansk historie

Førsteamanuensis Douglas Rossinow, epost: douglas.rossinow@iakh.uio.no

Douglas Rossinow veileder gjerne studenter som vil skrive oppgaver på engelsk og tilbyr veiledning i følgende temaer:

- US politics
- US reform and radicalism
- US peace activism
- US religion
- US empire & counterinsurgency warfare

The US-Vietnam War
The 1960s in America
The 1980s in America
The US and the Middle East
The US and East Asia
The US and Latin America
The US and Africa

Kommunikasjon og forbrukersamfunn

Førsteamanuensis Véronique Pouillard, e-post: veronique.pouillard@iakh.uio.no

Communication techniques have gained a central role in modern societies. I welcome papers on topics that explore the history of communication techniques in the 19th and 20th centuries, with a special interest (but not exclusively), on the relation between communication techniques and consumption societies. I have a keen interest in the history of the producers of communication and information, especially the history of advertising agencies, of press agencies, and of propagandists. Topics can address the content of communication, of advertising and propaganda campaigns, but also the history of the producers (the media, enterprises, entrepreneurs, and technicians) of such campaigns. I am also interested in supervising papers on the history of communication techniques and communication theory. The geographical area includes topics in European and in American history. Students interested in the francophone colonies (notably Congo) can also take contact for relevant topics.

Possible areas include:

- The history of advertising agencies.
- The history of the relations between press agencies and advertising agencies.
- Advertising agencies in the wartime.
- The history of media theory.
- The “truth in advertising” movement (United States 1911) and consumer society.
- The history of commercial advertising and the public sphere (for example, centering on Edward Bernays, Ernest Dichter, or Vance Packard).
- The history of information and public relations (for example, exploring cases like Ivy Lee and Ida Tarbell).
- The representation of Congo in the 1900s press campaigns against forced labor; in the 1935 and in the 1958 World Fairs.

In addition, as the HF coordinator of the Nordic Branding Project in the framework of the UiO Norden initiative, I welcome students willing to work on the history of nation branding (in the Nordic Space or elsewhere), and students interested in working on the history of the fashion and garment industries.

I welcome students wishing to write in the Scandinavian languages, and in English.

The History of the Fashion Industry

Johanna Zanon

E-post: johanna.zanon@iakh.uio.no

Today, the global fashion industry is valued at 3 trillion dollars, and accounts for 2 percent of the world's Gross Domestic Product (GDP). The fashion industry employs 24.8 millions of people worldwide. These figures give an overview of the significance of the fashion industry in the age of globalization. Fashion is not only important on a macro level but also on a micro level, as people engage daily in the practice of clothing and the politics of appearances. The history of fashion provides a particularly interesting angle to tackle social, economic, political and ethical questions. Furthermore, the history of fashion is a compelling field of research in itself and, being a relatively recent one, offers many research possibilities.

I welcome papers on topics that explore the history of the fashion industry in the nineteenth and twentieth centuries, with a particular emphasis on Western fashion. Students are encouraged to develop approaches based on archives (records of fashion companies, institutional records, etc.), literary sources (novels, press articles, autobiographies of designers, etc.), visual sources (photos, films, paintings, drawings, etc.), objects (garments, perfume bottles, etc.), and digital sources (websites, social media, etc.).

Possible areas of research include:

- History of fashion producers (for instance, the fashion house of Per Spook)
- Spaces and places of fashion (for instance, fashion capitals, boutique shops)
- Business history of fashion (for instance, market, production, distribution)
- History of fashion labor (for instance, models, sewing workers)
- History of fashion communication (for instance, fashion magazines, fashion websites)
- Fashion and ethics (for instance, environment, social corporate responsibility)
- Fashion and politics (for instance, political activism)
- History of “dress” in a broader sense (for instance, tattoos, jewelry, hairdos)
- Fashion theory (for instance, Bourdieu)

This list of possible topics is not comprehensive; for example, students could also research fashion and gender or fashion and technology. Students interested in non-Western fashion should feel free to suggest their own topic. Students are also invited to investigate the related field of the beauty industry (perfume, cosmetics, grooming, hygiene, etc.). Students are welcome to approach me with their own ideas.

Language of supervision and writing will preferably be English.

Social and Cultural History of the Modern Middle East, 19th-21st Century

Førsteamanuensis Toufoul Abou-Hodeib, e-post: toufoul.abou-hodeib@iakh.uio.no, kontor NT 426

Religion, wars, and misery. This is what the Middle East is most known for today. But despite a turbulent and often bloody history, the richness of life on the social and cultural levels cannot be summed up in headlines. In the age of globalization, the Middle East cannot be understood in isolation either. Historically, travellers, pilgrims, occupiers, and cultural exchanges shaped the region. From the 19th to the 21st century, the Middle East also experienced several forms of governance: the Ottoman Empire until World War I, followed by French and British colonialism, and finally independent states after World War II. At the same time, social and cultural forms of expression took shape in the public sphere in negotiation with institutions of the state and changing political identities. The many revolutions of the 19th-21st century were accompanied by music, art, graffiti and public debates. Up to today, changes in class structures go hand in hand with new political forms, and cultural expression brings together global trends with local languages and forms of communication.

I supervise topics that deal with the following general questions: What is the interplay between political identity, social forms, and cultural expression? How has the Middle East been imagined by outsiders? How was the region shaped between internal forces and external influences? How do various political movements and civil society projects relate to their social contexts? Possible themes include:

- Travelers, pilgrims, and tourists
- Sectarian relations and identities
- Ottoman reforms
- Arab political identity under the Ottomans
- State formation in the 20th century
- Arabism, nationalism, and transnationalism
- Struggle over religious heritage (for example, Jerusalem)
- Revolutions and uprisings past and present
- French and British colonialism and modes of governance
- Folklore, popular culture, and national identity
- Art and popular culture in the age of globalization
- Political movements and the question of class
- Orientalism, Occidentalism, and self-representation

Other topics on Middle East history can be discussed. Supervision and writing in Norwegian or English.

Norsk og internasjonal politikk

Førsteamanuensis Sunniva Engh, kontor NT 419, Tlf. 22 85 62 69, e-post:
sunniva.engh@iakh.uio.no

Mine forskningsinteresser befinner seg i krysningspunktet mellom det nasjonale/regionale og det internasjonale, og jeg fokuserer for tiden særlig på forbindelser mellom Norge/Norden og Sør-Asia innen befolkningspolitikk og -bistand, samt Norges/Nordens opptreden på internasjonale politiske arenaer. Fire hovedtemaer er særlig aktuelle for veiledning, og disse er også til dels relatert til hverandre:

Norsk og nordisk bistand:

Norge lanserte sitt første utviklingsprosjekt i 1952 med fiskerihjelpen til Kerala, India. Alle de skandinaviske landene etablerte bistandsadministrasjoner i løpet av 1960-tallet, og på 1970- og 80-tallet havnet de blant de mest generøse giverlandene. De skandinaviske landene har ofte fokusert på liknende tilnærminger, regioner og temaer i bistanden. Fellesnordiske bistandsprosjekter ble også etablert, særlig i afrikanske land. Bistandens historie viser et felt som bærer preg av en stadig økende kompleksitet med et økende antall aktører på både giver- og mottakersidene, et økende antall tilnærminger og ambisjoner i bistanden, samt vedvarende utfordringer. Det er for eksempel mulig å undersøke norsk/nordisk politikk overfor et enkelt mottakerland eller en enkelt bistandsorganisasjon, eller å se på politikken innen et bestemt tema i bistanden, og spore endring over tid.

For mer bakgrunn om dette temaet, se for eksempel:

<http://www.norghistorie.no/velferdsstat-og-vestvending/artikler/1856-norsk-utviklingshjelp-1945-1970.html>

og: <http://www.norghistorie.no/oljealder-og-overflod/artikler/1952-norsk-utviklingshjelp-etter-1970.html>

Norsk og nordisk engasjement i internasjonal befolknings- og helsepolitikk, samt kvinnebistand:

I etterkrigstiden vokste den internasjonale bekymringen over befolkningsveksten i de fattige landene. De skandinaviske landene inntok tidlig en pådriverrolle i internasjonal befolkningspolitikk, og argumenterte for at de rike vestlige landene skulle hjelpe de fattige landene i å bekjempe befolkningsveksten. Bistand ble gitt en nøkkelrolle: økte overføringer skulle finansiere tiltak innen befolkningskontroll og familieplanlegging samt tiltak for å styrke mødre- og barnehelse. Samtidig skulle bevisstheten rundt befolkningsveksten økes ved at internasjonale organisasjoner skulle øke oppmerksomheten om befolkningsproblematikken. Norge støttet blant annet familieplanleggingstiltak i India, Pakistan og Bangladesh, og også i enkelte afrikanske land. Noe av den tidlige skandinaviske støtten til familieplanlegging sprang ut av felles interesser og nært samarbeid mellom kvinnelige aktivister i Skandinavia og Sør-Asia. En annen bakgrunn kan finnes i samarbeidet mellom de skandinaviske bistandsadministrasjonene og amerikanske filantropiske organisasjoner. Bistanden til befolkningsstiltak vokste i tillegg frem i en periode da «kvinnebistand» ble en ny utviklingsstrategi; fra henholdsvis 1976 og 1978 i Sverige og Norge, og ble også forbundet

med miljøspørsmålet. Oppgaver innen dette temaet kan for eksempel se på norsk politikk i forbindelse med deltakelse ved en av FN-konferansene om kvinner, befolkning og utvikling. For mer bakgrunn om denne tematikken, se for eksempel: <http://www.norghistorie.no/oljealder-og-overflod/artikler/1954-bistand-til-befolkningstiltak.html>

Foreslåtte oppgavetemaer:

Norge og FNs befolkningskonferanser (Bucuresti 1974, Mexico City 1984, Kairo 1994)
Norge og FNs kvinnekongresser (Mexico City 1975, København 1980, Beijing 1995)
'Kvinnebistand' som bistandsstrategi
Miljøvern som tema i bistanden

Sør-Asias moderne politiske historie:

I etterkrigstiden har de sør-asiatiske landene blitt preget av en rekke større, internasjonale prosesser: avkolonisering, kald krig, stormaktspolitikk og økonomiske endringer. India har vært en dominerende makt i regionen og forstår den som sin innflytelsessfære, samtidig som den geografiske nærheten til Kina også har stor betydning, særlig i lys av Kinas økonomiske fremvekst de siste tiårene. India og Kina er verdens to mest folkerike land, og begge ønsker tilgang til ressurser, infrastruktur og handel i Sør-, Sentral- og Øst-Asia for å kunne opprettholde sin egen økonomiske vekst. Forholdet mellom de to 'asiatiske kjempene' India og Kina preger særlig Indias naboland Myanmar, Nepal, Bhutan og Pakistan. Kinas omfattende silkevei-initiativer fra 2015 har skapt fornyet fokus på sensitive temaer som Tibet, Kashmir og den uavklarte grensen mellom Kina og India, og dette gjør det særlig relevant å studere Sør-Asias moderne politiske historie for å forstå bakgrunnen for dagens utvikling.

Nordic Branding:

Det tverrfaglige prosjektet *Nordic Branding* (støttet av satsningen UiO:Norden, og med deltakelse fra IAKH) tar for seg de nordiske landenes tiltak for å markedsføre seg selv og sin egenart. Noe av dette arbeidet kan sies å foregå i relasjon til nordisk utenrikspolitikk og internasjonalt engasjement.

Fra prosjektbeskrivelsen: "Since the late 1990s, Nordic states have competed to brand themselves as nations and regions in the global reputational market. In addition, scholars have pointed to Nordic branding efforts dating back to, at least, the late 19th Century with the rise of nationalism and new nation and welfare states. This research programme will explore the idea and images of Nordicity through the lens of nation/regional branding, which offers an alternative to realist and cultural approaches and a framework conducive to cross disciplinary collaboration. Contemporarily and historically, the programme analyses the construction of Nordic brands (asking 'why', 'when', 'where' and 'how') and the politics of Nordic branding (their use, coherence, and consequences). Given the international prominence of Nordic social models and their salience for self-understanding within Nordic countries, we would examine how these models have been used to create the general Nordic brand and emerged as specific brands themselves. We would also analyse cross-cutting themes of agents and audiences, model selectivity, brand aesthetics and decoupling."

Norsk og internasjonal historie etter 1918

Førsteamanuensis Hanne Hagtvedt Vik, h.h.vik@iakh.uio.no

Hanne Hagtvedt Vik veileder bacheloroppgaver i norsk og internasjonal historie etter 1918. Hun er særlig opptatt av hvordan identiteter, normer og politikk formes i sammenvevde prosesser som involverer en lang rekke lokale, nasjonale og internasjonale aktører, arenaer og kontaktflater. Hennes egen forskning har omhandlet internasjonal rett, menneskerettigheter og humanitær- og utviklingsbistand, men hun veileder også utenriks- og sikkerhetspolitiske tema med hovedvekt på USA og Norge/Norden.

Eksempler på tidligere bacheloroppgaver veiledet av Vik:

1. Norges holdning til menneskerettighetsbrudd i andre land fra 1970 til 2000.
2. Sovjetunionen og dei internasjonale menneskerettene, i perioda mellom 1975 og 1991.
3. Vi som elsket Israel: Medias holdning over tid til Israel-Palestina-konflikten i relasjon til menneskerettighetene.
4. NAACP and Their Struggle for Human Rights.
5. Idealisme eller Egeninteresse. Motivasjonen for den norske regjeringens bidrag til NATOs bombekampanje mot Serbia i 1999
6. USA og veien mot Marshallplanen: Hvorfor økonomisk støtte til Europa?
7. Rett til bolig som menneskerett: Veien inn i American Law Institute sin erklæring *Statement of Essential Human Rights* av 1944
8. Menneskerettighetenes posisjon i den norske utenrikspolitiske vurderingen av militær inngripen i Kosovo
9. Den afrikanske menneskerettighetskonvensjonen: Tilblivelse og karakter
10. Sovjetunionen og menneskerettighetene, 1941-1954
11. Norsk militær deltakelse i Libya i 2011

Se Viks [ansattside](#) for mer utfyllende informasjon.

Menneskerettighetenes historie

Etter andre verdenskrig ble det å fremme og beskytte menneskerettigheter tatt inn som et fundamentalt prinsipp i internasjonal politikk. Dette hadde historiske forløpere tilbake til 1800-tallet. Avtalen som grunnla De forente nasjoner (FN) i 1945 slo fast at organisasjonen skulle fremme menneskerettighetene og at alle medlemsstatene skulle samarbeide om dette. Men akkurat hva var det mennesker skulle ha rett til eller frihet fra? Hvorfor akkurat disse rettighetene? Hvem skulle sikre at de fikk dette – og hvordan? Og hvilke praktiske resultater fikk det internasjonale arbeidet? Internasjonale og nasjonale prinsipper om menneskers rettigheter har vært utformet gjennom politiske prosesser, men er samtidig uttrykk for moralske, sosiale, kulturelle og juridiske fenomen. En lang rekke aktører har deltatt i å skape nasjonale og internasjonale rettighetsnormer gjennom å formulere og håndheve og fortolke disse. Dette har vært enkeltpersoner, ulike ekspert- eller interessenettverk, stater, bedrifter,

nasjonale og internasjonale private/ideelle organisasjoner og interstatlige organisasjoner som på ulike måter og til ulike tider har spilt viktige roller – lokalt, nasjonalt, regionalt og globalt. Stadig nye rettighetsnormer har blitt utviklet og utfordret, og nye grupper har søkt spesiell beskyttelse gjennom disse.

Mulige oppgaver innen tema som:

- Kvinners rettigheter
- Flyktningers rettigheter
- Forbudet mot tortur og umenneskelig behandling
- Religionsfrihet
- Ytringsfrihet
- Sosiale rettigheter
- Forbud mot diskriminering
- Barns rettigheter
- Minoritets- og urfolksrettigheter
- Internasjonale domstoler
- Menneskerettigheter og europeisk integrasjon
- Kritikk av/arbeid mot menneskerettighetsbrudd
- Retten til å kjenne egen kulturarv
- Norske politiske partier og menneskerettighetene
- Amnesty International
- Helsinkikomiteen

Urfolk og minoriteter

Når, hvordan og hvorfor har ulike minoritetskategorier oppstått og blitt endret? Og hvilke praktiske konsekvenser har dette hatt for dem det gjelder og for stater og internasjonale organisasjoner i ulike situasjoner og til ulike tider? Masteroppgaver kan ta for seg ulike sider ved tematikken for perioden etter 1918 som for eksempel internasjonale erklæringer og konvensjoner om minoriteter, endringer i gruppeidentitet, etablering og endring i lokale og nasjonale pressgrupper og framvekst av transnasjonal politisk aktivisme, normer om politisk og kulturell selvbestemmelse, lokale og nasjonale myndighetenes forhold til ulike grupper, demokratisk praksis og utøvd og opplevd diskriminering. Jeg er særlig interessert i oppgaver som utforsker hvordan lokale, nasjonale, regionale og internasjonale prosesser påvirker hverandre (eller ikke).

Eksempler på oppgavetema:

- Fra marginalisert gruppe til urbefolkning: Samene i norsk politisk ordskifte 1960-1980.
- Fra urbefolkning til urfolk: Samene i norsk politisk ordskifte 1980-1997.
- (Norge og) FNs erklæring om urfolks rettigheter, 1982-1990; 1990-2007.
- Urfolk og prinsippet om alle folks rett til selvbestemmelse.

Utviklingshjelp

Det er vanlig å tidfeste starten av internasjonal utviklingshjelp til årene umiddelbart etter andre verdenskrig, gjerne med vekt på den amerikanske presidenten Harry Truman sitt firepunktsprogram fra 1949. Norge var meget raskt i gang med et bilateralt bistandsprosjekt og ble sammen med sine skandinaviske naboer en generøs giver med engasjement for fattige land. Utviklingshjelpen var en mangefasettert virksomhet, der kulturmøter, maktpolitikk og skiftende teorier om utvikling preget relasjonene mellom de mange ulike givere og mottakere. Historikere ved IAKH har i flere år arbeidet med utviklingshjelpens historie, blant annet som

ledd å forberede trebindsverket *Norsk utviklingshjelps historie* (2003). Fortsatt er mange tema utforsket eller egnet til å studere med nye kilder eller perspektiver.

Eksempler på oppgavetema:

- lokal og internasjonal håndtering av en enkeltkrise
- bilateral bistand: til et land eller ved å følge et bestemt prosjekt eller innsatsområde
- bistand gitt gjennom internasjonale organisasjoner som Verdensbanken eller ulike FN-organisasjoner
- bistand gitt rettet mot særskilte innsatsområder som utdanning, miljø, flyktninger, menneskerettigheter, urfolk og mer.
- Relasjoner mellom myndighetsaktører og andre aktører, herunder ulike ekspertnettverk.
- perioder og hendelser i humanitære organisasjoners historie (som Røde Kors, Redd Barna, Kirkens Nødhjelp, Leger Uten Grenser)

Internasjonale organisasjoner og internasjonalisme

Fra slutten av 1800-tallet og fram til i dag har grenseoverskridende problemer blitt forsøkt løst gjennom samarbeid i internasjonale organisasjoner. En lang rekke interstatlige og private ideelle organisasjoner har vært etablert for å håndtere saker som spenner fra tekniske til juridiske og politiske. Gjennom deres historie har disse organisasjonene vært både arenaer og aktører, og deres funksjoner har reflektert prosesser utenfor organisasjonene såvel som egne organisatoriske prosesser. Organisasjonene har også vært viktige for å forme ideer og identiteter. Å studere internasjonale organisasjoner, gir ofte et godt kildemessig grunnlag for å studere transnasjonale og globale forhold og fenomen. Masterprosjekter bør fokusere på spesifikke hendelser, prosesser eller aktører, herunder bidrag fra enkeltland eller ideelle organisasjoner og de dynamiske relasjonene mellom lokale, nasjonale, regionale og internasjonale nivå. Oppgavene bør knytte an til eksisterende forskning om internasjonale organisasjoner og transnasjonal historiografi.

Ta kontakt for å diskutere mulige oppgaver!

Det nyrike Norge

Professor Einar Lie, e-post: einar.lie@iakh.uio.no

Jeg veileder gjerne oppgaver knyttet til Norges møte med oljerikdommene. Tematisk vil dette dekke for eksempel hvordan oljerikdommene er blitt forsøkt håndtert fra start av, hvordan rikdommen har preget levestandard og velferd, sosial og økonomisk politikk, og ikke minst vår selvforståelse.

Arbeidsmessig vil de fleste oppgavene kunne gjennomføres ved bruk av åpne kilder, i første rekke forskningslitteratur, politisk og andre former for offentlig debatt, og medieklipp.

Mulige oppgavetemaer kan være:

1. Statoil og pionerfasen. Statoil var på 1970-tallet aktivt brukt som politisk redskap i fornorskningspolitikken på sokkelen, og det sto sterk strid om selskapet. Arbeiderpartiet sto Statoil nært, mens en rekke Høyrepolitikere kritiserte selskapets rolle sterkt. I 1983, under Willochs regjering, fikk det sin betydning redusert. En

oppgave kan ta for seg debatten om Statoils politiske innflytelse, slik den spilte seg ut den gangen, og til dels er videreført i memoar- og forskningslitteraturen.

2. Tre oljeselskaper blir ett. På syttitallet vedtok politikerne at vi skulle ha tre separate selskaper: Det statlige Statoil, det halvoffentlige Norsk Hydro, og det private Saga. Dette endret seg da Hydro kjøpte Saga, Statoil ble delprivatisert, og siden overtok Hydros oljevirkosomhet. Alt dette skjedde på initiativ fra oljeselskapene, ikke politikerne. Hvordan begrunnet politikerne de vedtak som måtte til for å få gjennomført endringene? Hva sier dette om maktfordelingen i politikken?
3. Oljeselskapene og lobbyvirksomheten, fra 1970-tallet til i dag. Flere oppgave er mulig, det er mye tilgjengelig sekundærlitteratur.
4. Leverandørindustrien. Norge har bygget opp en stor og avansert leverandørindustri til oljevirkosomheten. Ingen OPEC-land har gjort dette; der lever man direkte av oljeinntektene, uten å være særlig opptatt av at den skal hevde det teknologiske nivået og få ringvirkninger. Hvorfor har Norge hatt en annen utvikling? Hva skyldes bevisst politikk, og hva skyldes høy kompetanse og driftighet i norsk industri. (Mange mulige oppgaver.)
5. Klimadebatten og oljevirkosomheten. Hva har vært partienes holdning til oljevirkosomheten, utvinningstakt og produksjon i lys av klimaproblemene? Har klimaproblemene virket inn på de konkrete planene for oljeproduksjon, eller har man unngått å diskutere tiltak som ville rammet denne viktige inntektskilden?
6. Lønnsnivået i oljevirkosomhet. En offshore oljearbeider tjener nå over, mange langt over, en million kroner i året, med en turnus der det arbeides to uker på og fire uker av. Ordningene er fremforhandlet trinnvis, og til dels etter arbeidskonflikter. Hvilke argumenter har vært brukt for å etablere ordningen? Høy kompetanse, farefullt og vanskelig arbeid, krav om en andel av de store inntektene? Har argumenter og gjennomslag endret seg over tid? Her må det gjøres et utvalg i tid og i temaer.
7. Hvordan har rikdommen påvirket holdninger til velferd og forbruk? –Flere mulige oppgavetemaer kan diskuteres nærmere.